

VANHAN VAASAN SAIRAALA

Valtion mielisairaalan 48 paikkainen uudisrakennus

ARKKITEHTUURIKUTSUKILPAILUN ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA 15.11.2022

Sisällysluettelo

1. Kilpailun lähtötiedot	2
2. Kilpailumenettely.....	2
2.1 Arvonta.....	2
2.2 Aikataulu.....	2
2.3 Kustannusten väliarviointi	3
3. Kilpailijaryhmät	3
4. Tuomaristo ja asiantuntijat.....	3
5. Palkkiot ja toimet kilpailun päätyttyä	4
5.1 Palkkiot.....	4
5.2 Kilpailun ratkaisu	4
6. Kilpailutehtävä	4
6.1 Kilpailualue.....	4
6.2 Kilpailutehtävä	5
7. Arvosteluperusteet.....	5
8. Kilpailun ratkaisu.....	5
8.1 Yleistä.....	5
8.2 Kilpailun yleisarvostelu.....	6
Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisote	6
Liittyminen ympäristöön.....	7
Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys	7
Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus.....	8
Teknistaloudellinen ratkaisu	8
Kehityskelpoisuus	8
8.3 Ehdotuskohtaiset arvostelut	9
Ehdotus nimimerkki "Uudet tuulet"	9
Ehdotus nimimerkki "Kolmisointu"	11
Ehdotus nimimerkki "Käpälikkö"	13
Ehdotus nimimerkki "Puutarhat"	15
Ehdotus nimimerkki "Huomassa"	17
8.4 Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet	19
8.5 Arvostelupöytäkirjan varmennus	19
8.6 Ehdotusten tekijät.....	20

1. Kilpailun lähtötiedot

Senaatti-kiinteistöt järjesti arkkitehtuurikutsukilpailun Vanhan Vaasan sairaala-alueelle rakennettavasta uudisrakennuksesta, johon sijoitetaan sairaalan kolme suljetuinta potilasosastoa (yhteensä 48 potilaspaikkaa) sekä monitoimitali, valmistuskeittiö ja henkilökunnan ruokasali.

Uudisrakennuksen tavoitelaajuus on 2 875 ohm², 5 444 brm² ja hankkeen kustannuspuite on 28,6 milj.€, alv 0 % (hintataso 94,0, 1/2022). Sairaala-alueen kiinteistöineen omistaa Suomen valtio/Senaatti-kiinteistöt ja Vanhan Vaasan sairaala on kohteessa käyttäjänä.

Kilpailun tavoitteena oli luoda potilaille ja henkilökunnalle turvalliset ja viihtyisät olosuhteet sairaala-alueen kulttuurihistoriallista arvoa ja suojeltua rakennuskantaa kunnioittaen. Sairaaloiminta alueella jatkuu näillä näkymin pitkälle tulevaisuuteen.

Hankkeen investointipäätöstä ei kilpailun aikana ollut tehty. Kilpailuvaiheen jälkeisen toimeksiannon ehtona oli, että Senaatti-kiinteistöt tekee hankkeesta investointipäätöksen.

2. Kilpailumenettely

Hankinta on EU kynnysarvon ylittävä hankinta. Hankinnassa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) soveltaen SAFA:n kilpailusääntöjä Senaatti-kiinteistöjen hankintamenettelyyn. Hankintailmoitus julkaistiin TED-tietokannassa osoitteessa <https://ted.europa.eu>.

Kilpailuun valittiin viisi suunnitteluryhmää. Arkkitehtisuunnittelijan tuli koota suunnitteluryhmä. Suunnitteluryhmään tuli nimetä vastaavat suunnittelijat seuraavilta suunnittelualueilta (yksi henkilö / suunnittelualue):

- arkkitehtisuunnittelu (ARK)
- rakenne- ja geotekninen suunnittelu (RAK)
- LVIAJ-suunnittelu (LVI)
- sähkö-, tele- ja valaistus suunnittelu (SÄH)

Täyttääkseen suunnittelukilpailuun valituksi tulemisen ehdot suunnittelutyöryhmän yritysten ja vastaavien ARK-, RAK-, LVI- ja SÄH-suunnittelijoiden tuli täyttää ilmoittautumislomakkeessa esitetyt vähimmäiskelpoisuusehdot. Kilpailun arvostelulautakunnan jäsenet ja sihteeri sekä näiden yhtiökumppanit ovat esteellisiä osallistumaan kilpailuun.

2.1 Arvonta

Määräaikaan mennessä ilmoittautuneiden suunnitteluryhmien kesken suoritettiin arvonta, jossa ehdokkaat arvottiin numerojärjestykseen. Arvonnan jälkeen viiden ensimmäisen suunnitteluryhmän osalta tarkastettiin vähimmäiskelpoisuusehtojen täytyminen ja halu osallistua kilpailuun. Mikäli jokin edellä mainituista ryhmistä ei täyttänyt vähimmäiskelpoisuusehtoja tai halua osallistua kilpailuun, valittiin numerojärjestykseen arvotuista ehdokkaista seuraava. OOPEAA OFFICE FOR PERIPHERAL ARCHITECTURE:n ehdokasryhmä jouduttiin siksi diskaamaan geosuunnittelun referenssien riittämättömyyden vuoksi ja arvontaa jatkettiin sijan viisi osalta. Kilpailuun tulivat valituksi kohdassa 3. ilmoitetut suunnitteluryhmät.

2.2 Aikataulu

Kilpailu alkoi seminaarilla Vaasassa 29.6.

Kysymykset erä 1 9.8.2022

Vastaukset erä 1 15.8.2022

Ehdotusten välinäyttö 8.9. – 22.9.2022

Kysymykset erä 2 8.9.2022

Vastaukset erä 2 22.9.2022

Ehdotusten sisäänjätö 21.10.2022

Tuloksen julkistaminen 1.12.2022 Vaasassa

2.3 Kustannusten väliarviointi

Kilpailun aikana järjestettiin rakentamiskustannuksia koskeva kustannusten väliarviointi, jonka tavoitteena on varmistaa, että kaikki kilpailuun jätettävät ehdotukset ovat toteutettavissa kilpailun järjestäjän antamassa kustannuspuitteessa ja siten keskenään vertailukelpoisia.

Kustannustarkistusta varten kilpailijoiden tuli palauttaa alustavat luonnokset kilpailuehdotuksesta: asemapiirros, pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset dwg-tiedostoina ja tilaohjelman vertailu ja laajuustaulukko xlsx-tiedostona.

Luonnosten perusteella ulkopuolinen kustannusasiantuntija Elina Töyry Sitowise Oy, arvioi kilpailuehdotusten toteutettavuutta annetussa kustannuspuitteessa. Kilpailijat saivat käyttöönsä yhteenvedon kustannustekijöistä ehdotuksen jatkokehittämistä varten. Yhteenvedosta oli mahdollista esittää kustannuslaskijalle kysymyksiä.

Välivaiheen kilpailuehdotuksia tai kustannuslaskelmia ei annettu tuomariston tietoon eikä välivaiheen kustannustarkistus vaikuttanut kilpailuehdotusten arviointiin. Kustannuslaskenta uusittiin kilpailuehdotusten lopullisen arvioinnin yhteydessä.

3. Kilpailijaryhmät

Kilpailuun valittiin arvonnalla seuraavat toimistot suunnitteluryhmineen:

1. JKMM Arkkitehdit Oy
2. AW2 Arkkitehdit
3. Arkkitehdit Kontukoski Oy
4. Lukkaroinen Arkkitehdit Oy
5. Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy

4. Tuomaristo ja asiantuntijat

Tuomaristoon kuuluivat:

Puheenjohtaja Jari Auer, arkkitehti SAFA, asiakaspäällikkö, Senaatti

Paula Frank, arkkitehti SAFA, rakennustarkastaja, Vaasan kaupunki

Asko Hakala, osastonhoitaja, projektivastaava, VVS

Marko Jalkanen, RA, aluepäällikkö, Senaatti

Erkki Kivilinna, ylilääkäri, VVS

Pirjo Takala, johtava lääkäri, VVS

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Simo Freese, arkkitehti SAFA

Kilpailun vaihtolovelvollisena sihteerinä toimii Antti Pirhonen, arkkitehti SAFA, Planest Oy.

Tuomaristo oli oikeutettu lisäksi kuulemaan tarpeelliseksi katsomiaan muita asiantuntijoita.

Kilpailuehdotusten soveltuvuudesta historiallisesti arvokkaaseen ympäristöön kuultiin Museovirastoa ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta.

Asiantuntijat ja vaihtolovelvollinen sihteeri eivät osallistuneet päätöksentekoon.

5. Palkkiot ja toimet kilpailun päätyttyä

5.1 Palkkiot

Kullekin kilpailuun osallistuneelle ja hyväksytyyn kilpailuehdotuksen jättäneelle kilpailuun kutsutulle työryhmälle maksetaan palkkiona 30 000 euroa + alv. Palkkio on veronalaista tuloa.

Palkkio maksetaan Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn kautta, joka pidättää siitä 7 % kulujaan varten.

5.2 Kilpailun ratkaisu

Tuomaristo valitsi kilpailuehdotuksista voittajiksi kaksi parhaiksi arvioitua ehdotusta.

Kilpailun järjestäjä käy julkistamisen jälkeen kahden parhaaksi valitun ehdotuksen tekijöiden kanssa yhteistyö- ja sopimusneuvottelut kilpailuehdotusten jatkokehittämisestä, joka tehdään yhteistyössä tilojen käyttäjien ja omistajan kanssa.

Jatkokehittämisestä maksetaan erillinen, samansuuruinen palkkio molemmille suunnitteluryhmille. Jatkokehitysvaiheen jälkeen tehdään päätös toteutettavasta suunnitelmasta. Tilaaja neuvottelee toteutettavaksi valitun suunnitelman laatineen suunnitteluryhmän kanssa hankkeen suunnittelusopimukset kilpailuohjelman mukaisin ehdoin.

Tavoiteaikataulun mukaan suunnittelu on tarkoitus käynnistää mahdollisimman nopeasti kilpailun päätyttyä. Rakentaminen pyritään aloittamaan kesällä 2023, ja rakennuksen tavoitteellinen valmistumisajankohta on kesällä 2025.

6. Kilpailutehtävä

6.1 Kilpailualue

Vanhan Vaasan sairaala on valtakunnallisia palveluja tarjoava valtion mielisairaala, jossa hoidetaan ensisijaisesti oikeuspsykiatrisia potilaita (ns. kriminaalipotilaita) ja tehdään mielentilatutkimuksia. Sairaala-alueella on useita suojeltuja käytössä olevia rakennuksia. Uudisrakennuksen massoittelussa otetaan huomioon olemassa oleva rakennuskanta. Sairaala sijaitsee noin 6 km päässä Vaasan keskustasta. Vanhan Vaasan sairaala-alue sisältyy Museoviraston valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin

kulttuuriympäristöihin (RKY) osana Vanhan Vaasan ja Mustasaaren kirkon aluetta. Asemakaavaa ei haluttu muuttaa kilpailun seurauksena.

6.2 Kilpailutehtävä

Kilpailutehtävänä oli suunnitella uudisrakennus, johon sijoitetaan sairaalan kolme suljettua osastoa, yhteensä 48 potilaspaiikkaa. Näistä kaksi on 16-paikkaista osastoa miehille, ja yksi on 16-paikkainen osasto naisille. Henkilökuntaa tulee olemaan yhteensä noin 90 - 100 henkilöä, jakaantuen seuraavasti: hoitohenkilökunta 72 hlöä, laitoshuoltajat 9 hlöä, erityistyöntekijät 3 hlöä, sijaiset ja opiskelijat 24 hlöä, ravintokeskuksen työntekijät 9 hlöä. Uudisrakennuksen tilaohjelman mukainen laajuus on 2 875 ohm² ja tavoitebruttoala on 5 444 brm².

7. Arvosteluperusteet

Tuomaristo painotti arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- Arkkitehtonista laatua ja kokonaisuutetta
- Uudisrakennuksen ja piha-alueiden liittymistä historialliseen ja puistomaiseen ympäristöön
- Ehdotuksen kehityskelpoisuutta ja rakennuksen muuntojoustavuutta niiden tilojen osalta, joissa se on mahdollista
- Sisätilojen toimivuutta ja tehokkuutta
 - hoitoympäristön monipuolisuutta ja viihtyisyyttä, sujuvuutta ja turvallisuutta potilaiden ja henkilökunnan kannalta
 - turvallisuusriskiä aiheuttavien kulkuyhteyksien minimointia
 - sujuvaa yhteyttä osastoilta ulkotiloihin
- Ulkotilojen toimivuutta ja viihtyisyyttä
 - pihapiirin rauhallisuutta ja puistomaista laatua
 - ulkotilojen virikkeisyyttä, houkuttelevuutta liikkumiseen ja omaehtoiseen toimintaan
 - ulko-oleskelutilojen sijoittelua ja valvottavuutta
 - turvallisia, sujuvia liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä
- Teknistaloudellisen ratkaisun onnistuneisuutta
 - tavoitteiden mukaista mitoitusta ja kokonaistaloudellisuutta, niin toteutuksen kuin elinkaarikustannustenkin osalta
 - rakennusratkaisujen, käytön ja ylläpidon kestävä kehityksen mukaisuutta ja elinkaaritalloudellisuuteen tähtääviä ratkaisuja

Kokonaisratkaisun ansioita pidettiin tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

8. Kilpailun ratkaisu

8.1 Yleistä

Kilpailuun jätettiin ohjelman mukaisesti viisi ehdotusta. Tuomaristo kokoontui kolme kertaa arvioimaan ehdotuksia. Ensimmäinen ja viimeinen kokous pidettiin Teamsissa ja toinen kokous Vanhan Vaasan sairaalassa.

Jurylla oli käytössään henkilökunnan ja potilaitten erillisissä, huolellisesti ja neutraalisti järjestetyissä arviointityöpajoissaan tekemät yleishuomiot ja ehdotusten yksilöarvioinnit. Kilpailuehdotuksista tehtiin sekä kustannuslaskenta (Sitowise Oy, Haahtelan TAKU-laskentaohjelmalla) että vähähiilisyys- ja

energia-arviot (Sitowise Oy). Lisäksi Senaatti-kiinteistöt pyysi omalta talotekniikka-asiantuntijoiltaan (Kuhna & Sillanpää) arviot ehdotusten ylläpidettävyydestä ja taloteknisistä järjestelmistä. Ehdotukset on alustavasti esitelty museoviranomaisille.

Kilpailun taso oli hyvä.

Ehdotus *Kolmisointu* koostui seitsemästä alustasta, josta numeroinniltaan viimeistä ei arvioitu. Ehdotus *Huomassa* koostui pystyalustoista pyydettyjen vaaka-alustojen sijaan. Tämä ei vaikuttanut arviointiin.

8.2 Kilpailun yleisarvostelu

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisote

Kilpailun kohteena oleva uudisrakennus sijoittuu RKY-alueelle ”Vanha Vaasa ja Mustasaaren kirkko”. Alueen ominaispiirteitä ovat mm. kulttuurihistoriallisesti arvokas, suojeltu arkkitehtuuri ja sen ajalliset kerrostumat sekä puistomaisuus. Vanhan Vaasan sairaala on Suomen vanhin samassa paikassa edelleen toimiva sairaala. Lähtökohdat uudelle oikeuspsykiatriselle sairaalarakennukselle ja sen potilaiden hyvälle hoitoympäristölle ovat luontaisesti olemassa.

Ehdotukset täydentävät historiallista ympäristöä tuomalla sinne uuden ajallisen kerrostuman oman aikakautemme arkkitehtuurin keinoin. Kilpailijat ovat pyrkineet tulkitsemaan klassismin henkeä modernilla tavalla, tavoitellen ajatonta ja rauhallista yleisilmettä. Tekijöitä inspiroi vanhojen rakennusten typologia, kuten massiivirakenteisten julkisivujen aukotus ja kapeat rakennusrungot. Uudisrakennuksen suhde sairaala-alueen keskukseen, C.L.Engelin suunnittelemaan lääninsairaalarakennukseen on yleensä ratkaistu hierarkkisesti joko alisteisena tai vähintäänkin uudisrakennuksesta avautuvien kehystettyjen näkymien kohteena.

Ehdotukset esittävät muutamia toisistaan poikkeavia perusratkaisumalleja. Yleisimmässä perusratkaisussa puikkomaiset massat rajaavat sisäänsä sisäpihoja, jotka varataan toiminnallisesti potilasosastojen ulkoilupihoiksi tai julkisemmiksi sisäänkäynti- ja huoltopihoiksi. Huoneiden ryhmittelyssä keskikäytävien varrelle tunnistaa samankaltaisuutta edeltävien vuosisatojen sairaaloiden pohjakaavoihin – olisiko aika jo keksiä jotain uutta? – tosin parhaissa versioissa ”ruutukaavaan” asettuvien siipien risteyskohtia avartavat kekseliäästi yhteistilat ja sekä niiden aputilat, vähentäen käytävämiljöön laitosmaisuuksia.

Poikkeuksena yleisimmästä linjasta yhdessä ehdotuksessa rakennusmassa koostuu kolmesta laajarunkoista kappaleesta, joiden sisälle toiminnot on ryhmitelty solumaisesti suuren keskitilan ympärille, käytäviä vältellen.

Ehdotusten sopeutuminen olemassa olevaan, maltillisen korkuiseen ympäristöönsä riippuu paljon siitä, tehdäänkö uudisrakennukseen yksi, kaksi vai peräti kolme kerrosta. Kaikista löytyy esimerkkejä. Osassa koko tilaohjelma on levitetty yhteen tasoon, toisissa kahteen, teknisiä tiloja jopa kolmanteen kerrokseen. Matala, laajalle levitetty tilaohjelma näyttää sivusta katsottuna mittakaavaltaan pieneltä ja epälaitosmaiselta, mutta suurentaa rakennuksen alaa puiston kustannuksella sekä ulkovaipan pinta-alaa, joka puolestaan nostaa elinkaarikustannuksia.

Ehdotusten perusteella paras pääsisäänkäynnin paikka on pohjoiskulmassa tai länsisivulla. Interiöörien selkeät perusmuodot, aulatilojen orientaatio, päivänvalo, toimintojen logistisesti luonteva sijoittelu mainitaan suunnittelun tavoitteeksi monessa selostuksessa. Sisätilojen pintamateriaalina suositaan puuta, jonka käytöllä tavoitellaan lämpöä ja kodikkuutta.

Rakenteiksi ehdotetaan pääosin entuudestaan varmoiksi tiedettyjä ratkaisuja, kuten betonipilareita, -palkkeja ja laattoja, sekä paikalla valettuna että ontelolaattaelementteinä. On harjakattoa, räystäitä,

muurattuja julkisivuja, kunnan sokkeleita ja vesipeltejä. Tilojen ääneneristys saadaan aikaan parhaiten muuratuilla väliseinillä. Muutamassa ehdotuksessa clt-tekniikan käyttöä perustellaan sillä, että massiivipuurunko toimii pitkäkestoisena hiilivarastona. Muuntojoustavuus mainitaan useassa ehdotuksessa, jota edesauttavat kantavien rakenteiden pitkät jännevälit ja riittävä kerroskorkeus.

Liittyminen ympäristöön

Kilpailijat ovat ottaneet massoittelemisen lähtökohdaksi olemassa olevat rakennukset eri tavoin. Paikan analyysi on tuottanut kilpailun tuomaroinnin kannalta kiinnostavan kirjon lay-outissa, korkeudessa, pohja-alassa, runkosyvyydessä ja näiden vaikutuksesta alueen ns. rakeisuuteen. Ehdotusten kerroskorkeudet ja -luvut ovat pääosin pienempiä tai samat kuin naapurirakennuksissa.

Ilmeisen hyvä periaate on pitäytyä uudisrakennuksessa vanhojen rakennusten koordinaatistossa.

Kaltevaan maastoon sovittamisessa löytyy eroja. Taitavimmat ovat hyödyntäneet korkeuseroa toiminallisen yhtälön ratkaisussa. Ns. tasamaan ratkaisut johtavat runsaaseen maamassojen siirtämiseen paikan lähtökohtien vastaisesti.

Kilpailijat soveltavat muurimaisia, kivirakenteisia julkisivuja joko tiilipintaisina tai rapattuina, jäsenneltyinä lasiseinillä ja höystettynä puuverhouksella. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että solidit julkisivut, jossa tasarytmisen aukotuksen vastapainoksi tehdään suurempia lasipintoja siipien nivelkohtiin, sisäpihoille, henkilöstöravintolaan ja käytävien päihin, sopii historialliseen ympäristöönsä. Parhaiten paikkaan sopivat yksiväriset, sileät, vaaleat, lämpimän sävyiset julkisivut. Näillä eväillä syntyy rehellisen modernia, mutta ajattoman kaunista ja paikan historiallisia kerrostumia luontevasti täydentävää arkkitehtuuria.

Ehdotetut kattomuodot ovat harjakaton variaatioita, joko auma- tai satulakattona, osalla eräänlaisena kehittämänä säterikatosta. Ne sopivat paikkaan, kuten myös katemateriaaliksi ehdotettu konesaumattu pelti jalkarännein tai ilman. Varma ratkaisu on käyttää suurin piirtein samaa kattokulmaa kuin vanhassa päärakennuksessa. Ehdotuksista löytyy myös ekologiseksi mainostettuja viherkatto-osuuksia, joiden lisäarvo arkkitehtuuriin ja tekninen kestävyys jäävät kuitenkin askarruttamaan.

Useissa ehdotuksissa tuulimyllyn kivijalan jäänteet on onnistuneesti nivottu osaksi julkista pääsisäänkäyntiaukiota riittävällä suojaetäisyydellä uusiin rakenteisiin. Vanha kivikaivo jää väistämättä uudisrakennuksen alle. Kaikki kilpailijat ehdottavat kilpailuohjelman mukaisesti ns. Vanhan Suomen funkistalon purkamista.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Keskeinen osa sairaalan päivärytmiä on ulkoilu, johon vaikuttavat niin rakennusten mittasuhteet ja mittakaava kuin pihoista avautuvat näkymät ja yhteydet. On tärkeätä, että potilaille syntyy mahdollisuus turvalliseen ja virikkeelliseen ulkoiluun. Kun potilaat osallistuivat ehdotusten arviointiin, he korostavat ulkoilupihojen ilmansuuntien merkitystä.

Kilpailijat ovat onnistuneet ratkaisemaan vaatimukset vaihtelevasti. Osassa ehdotuksista ulkoilupihat sijoittuvat siipien välisille sisäpihoille, toisissa talon ulkopuolelle puistoon. Monessa ongelmaksi nousee kävelypihalle avautuva näkö- ja puheyhteys muilta osastoilta. Turvallisuutta heikentää myös, jos ulkoilupiha ja pysäköintialue ovat aivan vierekkäin. Nämä ovat eräistä ehdotuksesta päätellen ratkaistavissa suojavyöhykkeillä, puistomaisuutta ja viihtyisyyttä vähentämättä.

Sairaalan tavoitteena on vähentää henkilöautoliikenteen määrää suojeltavien rakennusten muodostamalla keskusalueella. Kilpailun perusteella tämä on tehtävissä avaamalla uudisrakennuksen itäpuolelle uusi pysäköintialue.

Yksi kilpailija ehdottaa puistoakselin vahvistamista alueen maisemalliseksi ja liikenteelliseksi selkärangaksi ja asuntolarakennuksen purkamista sen alta. Ajatuksena puiston jäsentelyn kehittäminen ja uudistaminen historiallisten suojeluarvojen puitteissa on kannatettavaa. Ajatus uudesta bulevardista sopii esplanadeistaan kuuluisaan Vaasaan.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Uudisrakennuksen 48 potilaspaikan sijoittaminen kolmelle suljetulle osastolle siten, että potilaitten intymiteettisuoja ja turvallisuus toteutuu, onnistui kilpailijoilta vaihtelevasti. Komplisoidut yhteysvaatimukset ja osastojen sisäinen jako vyöhykkeisiin, henkilöstötilojen, potilashuoneiden ja yhteistilojen sijoittelu muodostivat suunnittelutehtävän, jonka tuloksena järjestelmälliset, lähes strukturalistiset pohjaratkaisut ovat tehokkaimpia ja parhaiten orientoitavia. Osastojen päivärytmin jäsentelyssä auttavat tarkoituksenmukaiset toiminta-, harrastus- ja terapiatilat, ja niiden lyhyet etäisyydet potilasosastoille.

Henkilöstöravintola ja monitoimisali sijoittuvat kaikissa ehdotuksissa rakennuksen pohjoiskulmaan lähelle vanhaa päärakennusta ja alueen liikenteellistä painopistettä. L:n, U:n tai suorakaiteen muotoiset potilasosastot puolestaan hakeutuvat rakennuksen ulkolaidoille, jolloin niistä saadaan aikaan luontoyhteys vehreisiin näkyymiin. Ongelmaksi useassa tapauksessa muodostuu näköyhteys viereisen osaston ulkoilupihalle. Kilpailijoiden osastoja koskevissa selostuksissa toistuvat sanat kompakti, muuntojoustava, rauhallinen, turvallinen, luontoyhteys, väljä, selkeäpiirteinen.

Kehotus potilashuoneiden ideointiin kilpailuohjelmassa annetun mallin pohjalta ei tuottanut varsinaisia uutuuksia. Joissakin tapauksissa tuntuu unohtuneen vaatimus, että potilashuoneeseen ei saa syntyä valvonnan kannalta pimeitä nurkkia. Riittävä ääneneristys ja kulunvalvonta saadaan aikaan normaalein teknisin ratkaisuin. Henkilökunnan mukaan suorakaiteen muotoinen huone antaa parhaat lähtökohdat jatkosuunnittelulle.

Teknistaloudellinen ratkaisu

Ehdotusten tarkistetut bruttoalat vaihtelivat *Uusien tuulien* 5916 m²:sta *Puutarhojen* 5416 m²:een. Erot kustannuksissa ovat suhteellisen pieniä. Kallein *Uudet tuulet* on 8,5% hintavampi kuin halvin *Puutarhat*. Voidaan todeta, että kaikki ehdotukset mahtuvat suurin piirtein kustannustavoitteeseen.

Parhaat pisteet energiatehokkuudessa (painotus 25%), RTS-ympäristöluokituksessa (25%), vähähiilisydessä (25%; + yleinen arvio 25%) on ehdotuksella *Uudet tuulet* pienillä eroilla ehdotuksiin *Huomassa* ja *Kolmisointu*. Ehdotukset arvioitiin myös huollon ja ylläpidon kannalta tehokkaimmiksi.

Talotekniikka ja rakenteellinen paloturvallisuus on kaikissa ehdotuksissa suunniteltu ammattimaisesti. Energiatehokkuus, maalämpö, älykkäät talotekniikan järjestelmät tulevat hyvin esille ehdotusten selostuksissa, mutta esimerkiksi aurinkovoiman vaikutukseen rakennuksen ulkohahmoon olisi voinut kiinnittää enemmän huomiota.

Kehityskelpoisuus

Kilpailun tarkoituksena on luoda potilaille ja henkilökunnalle turvallinen ja viihtyisä hoitoympäristö, jossa sairaanhoitoa kehitetään sairaalan tarpeiden mukaisesti sairaala-alueen kulttuurihistoriallista arvoa ja suojellun rakennuskannan säilyttämistä kunnioittaen. Viisi huolellisesti tutkittua ehdotusta tarjoavat monipuolisesti näkökulmia ja hyviä vaihtoehtoja hankkeen jatkosuunnittelulle.

Jatkoa ajatellen jury päätti pitää eräänlaisena kynnysehtona yksittäisen ehdotuksen kehityskelpoisuudelle käyttäjien arviota sen toimivuudesta. Toisin sanoen, toimimaton perusratkaisu ei ole paranneltavissa tekemättä kokonaan uutta ehdotusta. Ehdotuksen on oltava myös taloudellisesti toteutettavissa ja ylläpidettävissä kestävä kehityksen mukaisesti. Arkkitehtuurin, mukaan lukien historialliseen ympäristöön sopivuus, on oltava laadukasta tai kehityskelpoista.

Parhaiten ainekset tavoitteiden mukaiseksi uuden sairaalarakennuksen hoitoyksiköksi löytyvät ehdotuksista *Kolmisointu* ja *Huomassa*.

8.3 Ehdotuskohtaiset arvostelut

Ehdotus nimimerkki "Uudet tuulet"

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisuus

Ehdotuksen massoittelu lähtee alueen olemassa olevien rakennusvolyymien "lainaamisesta" ja niiden yhdistelemisestä uudisrakennukseksi. Selostuksen ja planssissa esitetyn kaavion mukaan rakennuksen massa on jaettu useampaan osaan, tavoitteena sopeuttaa suuri uudisrakennus mittakaavaltaan olemassa olevien rakennusten kokoon. Teoriassa kiinnostava lähtökohta ei kuitenkaan ole tuottanut osiensa summaa suurempaa tulosta. Tuloksena on ilmeeltään linnamainen uudisrakennus, mm. kolmanteen kerrokseen sijoitettujen iv-konehuoneitten ja raskaanoloisten päätyjulkisivujen takia. Talon harjakatoista osa on aumattu, osa satulakattoja – olisiko yhdellä muodolla saatu yhtenäisempi yleisilme ja levollisemmat julkisivut?

Liittyminen ympäristöön

Uudisrakennus täydentää historiallista ympäristöä periaatteessa onnistuneesti, mutta ilman selkeää oman aikamme arkkitehtuurin olemusta. Uudisrakennus ei muodosta ryhdikästä paria Engelin päärakennuksen kanssa. Tekijän mukaan "rakennuksen eri osien korkeudet on sovitettu alisteisiksi vanhalle rakennuskannalle". Tavoiteltu hierarkia jää tavoittamatta, pikemminkin uudisrakennus jatkaa M- ja U-osastojen kanssa vanhinta rakennusryhmää suurempien uudisrakennusten rivistöä. Paikalla muurattavat ja rapattavat ulkoseinät ovat historiallisessa ympäristössä varma ratkaisu.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Pääsisäänkäynti on sijoitettu idän puolelle, kauas alueen liikenteellisestä painopisteestä. Potilaiden ja vierailijoiden sisäänkäynnit ovat vierekkäin. Valmistuskeittiöstä on pitkä matka osastoille ja sen huolto on maisemallisella paraatipaikalla. Ulkoilupihat on jäsennelly kaavamaisesti suorakaiteen muotoisiksi, joka on ristiriidassa tekijän selostuksessa mainitsemien tavoitteiden kanssa. Vanhat tuulimyllyn kivijalan jäänteet jäävät yleisöltä piiloon suljetun ulkoilupihan sisälle. Miesten osastolta on näköyhteys naisten ulkoilupihalle. Yhteinen ulkoilupiha ulottuu pysäköintialueen reunaan, joka on turvallisuusriski.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Ehdotuksen selostuksesta välittyy tekijöiden laaja perehtyneisyys oikeuspsykiatriseen kirjallisuuteen ja tutkimuksiin sairaalasuunnittelusta, sen tavoitteista ja lähtökohdista. Tieto ei ole kuitenkaan johtanut toiminnallisesti erityisen kirkkaaseen tai innovatiiviseen ratkaisuun. Suoria käytäviä perustellaan sillä, että ei synny huonosti valvottavia syvennyksiä ja mutkia, mutta tekijän tavoite ”välttää laitosmaista ilmettä” ei toteudu juuri pitkien käytävien ja välimatkojen sekä koulumaisen ulkoarkkitehtuurin takia.

Osastojen sisäinen toiminta on huolellisesti tutkittu ja ratkaistu. Kaikilta osastoilta yhteys ulos maan tasossa, mutta itse osastojen pohjat ovat käyttäjille sekavia. Turvasolut ovat kaukana osastoista. Kiinnostavia ovat potilashuoneiden lay-out-vaihtoehdot, joista toisessa vinoseinäisessä versiossa vastakkaisten huoneitten vuoteet eivät ole kohdakkain ja talotekniikan sijoitus pysyy yksikön sisällä. Käyttäjän kannalta nämä eivät kuitenkaan ole erityisen tavoiteltavia ominaisuuksia. Potilashuoneiden ikkunat ovat sopivan kokoiset.

Teknistaloudellinen ratkaisu

Ehdotus on bruttoalaltaan kilpailun suurin ja kustannuksiltaan kallein. Keskiosan monitoimisallin katto kerää lumet ja vedet, mikä ei ole lähtökohtaisesti järkevää. Sisäänpäin laskevat kattolappeet ovat huollon kannalta käytännössä ratkaisematon ongelma.

Kehityskelpoisuus

Kustannusten halventaminen valitun perusratkaisun puitteissa olisi vaikeaa. Keskiosan kattomuoto ja salin valojen huolto ovat ongelmallisia, mutta vaikeasti ratkaistavissa toisin. Arkkitehtuurin raskas yleisilme johtuu perusratkaisusta

Ehdotus nimimerkki "Kolmisointu"

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisuus

Kolmen kompaktin massan perusratkaisu poikkeaa edukseen muista ehdotuksista. Sisäinen toiminnallisuus määrää ulkoisen muodon innovatiivisella tavalla, mikä on yleisesti hyvän arkkitehtuurin ominaisuus.

Pohjakaavassa on hyödynnetty tontin korkeuserot. Rakennusta reunustavat pihat sijoittuvat kolmeen eri tasoon, pääsisäänkäynti ylinnä, keittiö lastauslaiturin verran alempana, ja alimpana saattopiha sekä potilaiden ulkoilupihat. Säästeliään massoittelemisen ansiosta toimintojen väliset etäisyydet jäivät lyhyiksi, käytävien määrä on minimoitu, tontin käyttö on ekonomista ja rakennuksen pohja-ala pieni.

Riittävän suuren sisäänkäyntiaukion kohokohtana ovat vanhat myllyn perustusten fragmentit.

Julkisivut ovat vaaleaa tiiltä ja lasia, säterikatot konesaumattua peltiä. Kantavien betonipilarien, Delta-palkkien sekä ontelolaattojen pitkät jännevälit tekevät rakennuksesta muuntojoustavan. Poikkeuksena osastojen rakenteista aula-sali-ravintola-osan runko tehdään puurakenteisena.

Liittyminen ympäristöön

Ehdotuksen suuri runkosyvyys johtaa siihen, että rakennuksen ns. rakeisuus poikkeaa vanhasta rakennuskannasta. *Kolmisointu* sopii silti luontevasti historialliseen ympäristöönsä. Ehdotus täydentää historiallista ympäristöä luontevasti, luoden sinne laadukkaan uuden ajallisen kerrostuman oman aikakautemme arkkitehtuurin keinoin.

Uudisrakennus muodostaa luontevan parin Engelin päärakennukselle puiston avoimen maisematilan eteläisivulle. Ajatus uudesta puistobulevardista korostaa asetelmaa. Hierarkia kahden rakennuksen välillä säilyy kuitenkin selkeänä. Vaikka uudisrakennuksen pohjoisen suuntaan avautuva paviljonkimainen julkisivu on alisteinen suhteessa vanhaan päärakennukseen, tuo se paikkaan arkkitehtonista lisäarvoa.

Uudisrakennuksen pohjoispuolelle ehdotetaan puistoakselia, jonka kautta liikenne ohjataan myös vanhoihin rakennuksiin. Selostuksessa puistobulevardiksi nimetty akselisommitelma osoittaa kokonaisvaltaista ja erittäin kannatettavaa ajattelua historiallisen alueen ja puiston kehittämiseksi. Puistobulevardi ryhdistää puiston jäsentelyä positiivisella tavalla, mutta edellyttää asuntolan purkamista.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Ehdotuksen mukaan ulkoilupihat aidataan talon välittömän lähipiirin ulkopuolelle. Tämä on mahdollinen ja toimiva ratkaisu. Käyttäjien kannalta on erinomaista, että uudet potilaat tuodaan sisään talon itäpuolelta turvallisesti ja katseilta suojassa. Sisäpihan huolto ei ole ongelma, koska se ei ole umpipiha. Myös henkilökunnan ulkoilupiha on onnistunut. Osastoilta A ja C on haitallinen näköyhteys osastojen C ja A ulkoilupihoille.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Tekijä perustelee innovatiivista rakennustyyppiä (keskikäytäväratkaisun sijaan) uusilla hoitomuodoilla, turvallisuudella, toiminnallisuudella ja yhteisöllisyydellä. Perusratkaisulla käytävien määrä on saatu minimoitua. Toiminnallisten vaatimusten yhtälö on ratkaistu siten, että ehdotuksen edelleen kehittäminen on mahdollista. Laajarunkoisissa massoissa vaarana kuitenkin on, että keskialueet jäävät pimeiksi. Turvasolu vastaa toiminnallista konseptia erinomaisesti. Toisen miesten osaston ulkoilu tapahtuu vaikeasti hissien kautta.

Ruokasali ja monitoimisali saadaan tilallisesti yhdistettyä. Monitoimisalin ympärille koostuva tilakokonaisuus on huolella punnittu, tehokas, valoisa ja helposti orientoitava ja vastaa asetettuja tavoitteita. Henkilöstöravintola on sijoitettu pohjoiskulmaan palvelemaan henkilökuntaa sairaalan muistakin rakennuksista. Ruokasalin ikkunasta avautuu näkymä puistobulevardin yli historialliseen sairaalamiljööseen. Keittiön logistiikka toimii, olkoonkin että itse keittiön sisäinen suunnittelu on jäänyt puolitiehen.

Teknistaloudellinen ratkaisu

Talotekninen toteutus on kilpailutöiden paras. Ilmanvaihtokonehuoneet sijoittuvat järkevästi rakennusmassojen ullakkokerroksiin. Säterikaton pystypintoja hyödyntäen talotekniikan laitteet ja säleiköt on integroitu ulkoarkkitehtuuriin, jolloin kattomaisema pysyy talotekniikan häiritsemättä siistinä. Myös aurinkopaneelit on integroitu arkkitehtuuriin onnistuneesti, piiloon vanhasta keskuksesta katsottuna.

Ehdotuksen energiatehokkuus, vähähiilisyys ja RTS-ympäristöluokitus, joita on kuvattu tosin vähän, ovat hankesuunnitelman mukaiset ja niistä syntyvä kokonaisarvio on hyvä. Elinkaarikustannusten ja hiilijalanjäljen tavoitteita auttavat rakennuksen kuutiomainen muoto ja sen pieni lämpöä haihduttava ulkovaippa, maltillinen julkisivuaukotus, puupohjaisten materiaalien käyttö, nykyaikaisen talotekniikan korkea hyötysuhde, maalämpö ja aurinkopaneelit.

Kehityskelpoisuus

Ehdotuksen pienet toiminnalliset puutteet ovat korjattavissa esitetyn peruskonseptin puitteissa. Potilasosastojen ”keskiapilan” toimivuus askarruttaa käyttäjiä, koska lasipintoja on pakko käytännössä peittää, joka puolestaan vähentää luonnonvalon määrää keskialueella. Potilashuoneen ikkunat ovat yksityisyyden kannalta suurehkoja.

Naisten ja miesten osastojen parvekkeiden aukeamista ulkoilupihoilleen tulisi jatkossa tutkia.

Aurinkopaneelien määrää voidaan lisätä katoille arkkitehtuuriin sovittaen. Suurpiirteisen mittakaavan ansiosta ulkovaipan teknistä kestävyyttä parantavat ulkopuoliset vesikourut ja riittävä katon tuuletus, ”räystäät”, ovat toteutettavissa arkkitehtuuria oleellisesti muuttamatta.

Ehdotus nimimerkki "Käpälikkö"

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisuus

Ehdotuksessa on kilpailun ainoa yhden tason perusratkaisu.

Kapearunkoiset ja satulakattoiset siivet muodostavat kylmäisen ulkohahmon rajaten sisäänsä pieniä sisäpihoja. Matalat julkisivut ja alas ulottuvat räystäät luovat läheltä katsottuna inhimillisen mittakaavan. Uudisrakennuksen toiminnallinen lähtökohta ovat L:n muotoiset potilasosastot rakennuksen ulkolaidoilla, joiden ansiosta sisätiloihin syntyy vahva luontoyhteys ja vehreät näkymät. Ei-kompaktin perusratkaisun varjopuoli ovat pitkät suorat käytävät, ulkovaipan suuri laajuus ja talon osien välille syntyvät etäisyydet.

Maastokorkoja ei ole juuri huomioitu, ainoastaan ruokalan ja monitoimisalun lattiat ovat osastosiipiä hieman korkeammalla. Tasamaan ratkaisu kaltevalla tontilla on paikan luonteen vastainen ja johtaisi puistossa mittaviin maaston muokkauksiin.

Liittyminen ympäristöön

Ehdotus täydentää historiallista ympäristöä tuomalla siihen omaleimaisen, selkeästi omaan aikaamme tunnistettavan kerrostuman. Kevyen oloisesta arkkitehtuurista löytyy kuitenkin vain vähän yhtymäkohtia vanhaan rakennuskantaan. Kun origamina talon päälle leviävät taitekatot ovat sympaattiset, mutta historialliseen ympäristöön vieraat.

Julkisivut ovat varmaotteisia, tosin pohjoispuolen pääjulkisivun yksi epäsymmetrinen kattomuoto pistää häiritsevästi silmään, erityisesti sen vertautuessa läheiseen, tiukan symmetriseen Engelin päärakennukseen.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Rakennusta kiertäessä avautuu kiinnostavasti vaihtelevia näkymiä. Yhdensuuntaiset harjakatot muodostavat rikkaan kattomaiseman, johon talotekniikan laitteet, esimerkiksi aurinkopaneelit, olisi sijoitettavissa arkkitehtuuria pilaamatta. Piholla "mökkit" korostavat pientä mittakaavaa.

Henkilökunnan taukopihaksi kaavaillun sisäpihan huolto on mahdotonta. Potilasosastojen ja ulkoilupihojen toiminnalliset yhteydet ja ikkunanäkymät eivät kaikilta osin ole käyttäjien vaatimusten mukaisia.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Yhden tason perusratkaisu on toiminnallisesti hyvä ja kodikas, mutta suuren tilaohjelman takia se johtaa suureen ja sokkeloisen tuntuiseen massoitteeluun. Kulkuyhteydet ovat selkeät mutta pitkät. Keittiön logistiikka ei toimi. Käytäväosuuksien väljennykset ovat tilallisesti perusteltuja, mutta aiheuttavat huonosti valvottavia syvennyksiä ja mutkia.

Monitoimisali on toimiva. Kaikilta osastoilta on yhteys ulos maan tasossa. Turvasoluratkaisu ei vastaa kaikilta osin tavoitteita.

Teknistaloudellinen ratkaisu

Selostuksen mukaan yksikerroksista hoitolaitosta ei tarvitse sprinklata. Tosiasiassa kaavailussa erityiskäytössä sprinklerin poisjättäminen potilasosastoilta ei ole mahdollista.

Ehdotettu puurakenteinen runko toimii pitkäaikaisena hiilivarastona. Rakennus ulottuu alueelle, jonka maaperää ei ole tutkittu.

Kehityskelpoisuus

Kilpailuehdotuksen mukaisen uudisrakennuksen sopivuutta historialliseen ympäristöönsä, mukauttamista maastokorkoihin ja toiminnallisia puutteita ei voi korjata muuttamatta oleellisesti perusratkaisua.

Ehdotus nimimerkki "Puutarhat"

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisuus

Ehdotus koostuu asemapiirustuksessa suorakaiteen muodostavista aumakattoisista siivistä sekä niiden väliin jäävistä sisäpihoista. Alueen vanhojen rakennusten runkosyvyyttä ja korkeutta mukailevista massoista syntyvä vaikutelma on ilmakuvasa (harhaanjohtavan?) massiivinen.

Kahden kerroksen ratkaisussa ensimmäinen kerros on reilusti toista isompi. Sen liittymistä maaston korkoihin ei ole riittävästi huomioitu. Tasamaan ratkaisu kaltevilla tontilla johtaisi puiston pinnan mittavaan muokkaamiseen.

Ehdotuksen julkisivut on piirretty erittäin kauniisti. Levolliset, klassisen ajattomat rapatut julkisivut, joiden aukotus on tasarytmistä, tuottavat ns. hyvät muurin ja aukon suhteet. Julkisivupiirustuksista päätellen rakennus näyttäisi luonnossa sopusuhtaiselta naapuriensa joukossa.

Ehdotus on arkkitehtuuriltaan kilpailun parhaimmistoa.

Liittyminen ympäristöön

Symmetrinen ja muun rakennuskannan koordinaatistoa mukaileva kattomaisema istuu historialliseen ympäristöönsä. Pääsisäänkäynti rakennukseen tapahtuu läntisen sisäpihan kautta, jota reunustavan katoksen sisään vanhan myllyn peruskivet jäävät fragmentiksi.

Uudisrakennus täydentää historiallista ympäristöä tasapainoisesti tuoden sinne uuden ajallisen kerrostuman klassista keinovalikoimaa soveltavalla, oman aikakautemme arkkitehtuurilla.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Ratkaisu, jossa pienet ulkoilupihat rajautuvat siipien väliin ja suuremmat puistomaiset ulkoilualueet sijoittuvat niiden ulkopuolelle, on käyttäjien näkökulmasta hyvä. Potilasosastojen ja ulkoilupihojen toiminnalliset yhteydet ja ikkunanäkymät eivät kaikilta osin ole käyttäjien vaatimusten mukaiset.

Pysäköinti alueen liikenteellisessä painopisteessä itä-länsisuuntaisen puistoakselin varressa ja kaukana osastojen ulkoilupihoilta noudattaa alueen turvallisuus- ja kehittämistavoitteita.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Ehdotuksessa on käyttäjän kannalta ratkaisemattomia toiminnallisia ongelmia.

Pohjakaava perustuu pitkien käytävien muodostamaan järjestelmälliseen ruudukkoon, jossa huoneet on ryhmitelty leveiden keskikäytävien varrelle. Potilashuoneiden ikkunoista avautuu näkymä suojaisille sisäpihoille. Pitkät käytävät aukeavat päistään maisemaan, mutta muuta tilallista jäsentelyä niissä ei ole. Ankaraa perusratkaisua ei ole pehmennetty tilallisesti muuten kuin lasiseinillä erotetuilla yhteistiloilla, jotka avautuvat väljästi koko seinän korkeudelta sisäpihoille. Edes pääsisäänkäyntiin ei liity minkäänlaista aulaa tai käytävän laajentumaa odottelua tai oleskelua varten, eikä niitä juuri ole muuallakaan. Suorat käytävät ovat helposti valvottavia ilman syvennyksiä ja mutkia, mutta sairaalamaisia.

Potilasosastojen U-muoto aiheuttaa pimeitä kulmia ja siipien valvonta on haastavaa. Miesten osastot eivät vastaa lähtötietoja, koska ovat eri kerroksissa ja paikkamäärät poikkeavat ohjelmasta. Toiseen miesten osaston turvasoluun kuljetaan hissillä. Monitoimisalissa ei onnistu kahden osan käyttö samanaikaisesti. Ehdotuksen keittiö on henkilökunnan mielestä kilpailun paras.

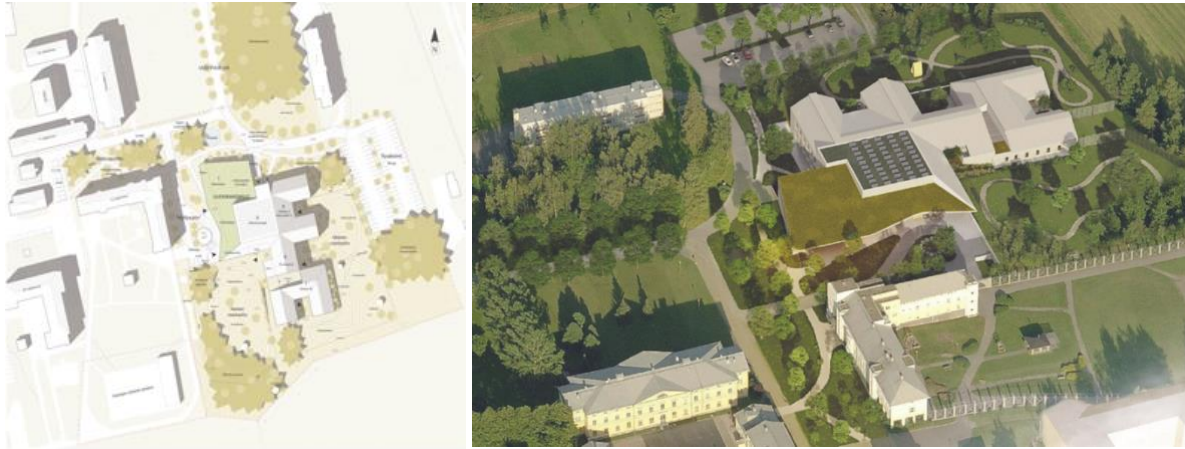
Teknistaloudellinen ratkaisu

Tekniset tilat ovat liian pienet. Selostuksen perusteella kilpailija ei ole perehtynyt hankesuunnitelman energia- vähähiilisyys ja RTS-tavoitteisiin, jonka takia arvio niistä on heikoin kaikista. Ohjelman mukaisten aurinkopaneelien lisääminen arkkitehtuuria pilaamatta saattaisi olla hankalaa.

Kehityskelpoisuus

Kilpailuehdotuksen toiminnalliset puutteet eivät ole korjattavissa muuttamatta oleellisesti perusratkaisua.

Ehdotus nimimerkki "Huomassa"

Arkkitehtoninen laatu ja kokonaisote

Ehdotettu uudisrakennus on kompakti ja osin kaksitasoinen. Paviljonkimainen, viherkatolla peitetty pääsisäänkäynti asettuu rakennuksen kaakkoiskulmaan, vanhan myllyn peruskivien viereen. Ravintolan lasiseinän läpi näkyy vanha päärakennus. Potilasosastot ja niiden pihapiirit sijoittuvat alemmas rinteeseen. Ehdotuksen potilasosastot ovat toiminnallisesti kilpailun parhaimmistoa, joskaan eivät tilallisesti.

Rakennuksen kattomaisema on sekava. Erilaisia kattomuotoja ja -materiaaleja on paljon. Viherkatto ja sen alla oleva, rakennuksen käyttötarkoitukseen ylisuuri pääsisäänkäynnin lippa ovat kummajaisia talon muihin osiin verrattuna. Siipien satulakattoiset päädyt näkyvät leimallisesti julkisivuissa.

Tiilijulkisivut ovat puhtaaksimuurattuja erilaisin ladonnoin ja yksityiskohtin, mikä antaa rakennukselle materiaalituntua. Muodikkaasti viistot ikkunasmyygit avartavat näkymiä sisältä ulos ja jäsentävät julkisivuja epäsymmetrisesti eri suuntiin, mikä tekee yleisvaikutelmasta haparoivan.

Liittyminen ympäristöön

Uudisrakennus luo historialliseen ympäristöön uuden ajallisen kerrostuman, joka ei kaikilta osin ole ilmeeltään perusteltu ja johdonmukainen. Viherkatto ja suuri sisäänkäyntilippa ovat vieraita aiheita historiallisella sairaala-alueella. Keittiön huoltopiha sijoittuu maisemallisesti liian näkyvälle paikalle.

Ulkotilojen toimivuus ja viihtyisyys

Miesten osastopiha parkkipaikan vieressä on turvallisuusongelma. Osalle suurista ulkoilupihoista avautuu haitallisesti näköyhteys vieraalta osastolta.

Sisätilojen toimivuus ja tehokkuus

Ehdotus on toiminnallisesti henkilökunnalle ja potilaille mieluisa. Selkeän neliömäiset, pohjaratkaisultaan kompaktit osastot ovat identtisiä. Kaikilta osastoilta on yhteys ulos maan tasossa. Osastojen taukotiloilla on keskinäinen yhteys. Turvasolu vastaa toiminnallista konseptia. Potilashuoneen etutila miellyttää käyttäjiä.

Potilasosastot ovat tehokkaita, pienen pihasyvennyksen ympärille kätertyviä "nyrkkejä", joissa käytävät ovat lyhyitä, mutta tilallisesti suljettuja ja pimeitä. Käytävät ilman näkymiä ulos saattavat tuntua ahdistavalta ja mutkaisina ne ovat huonosti valvottavia. Ravintola ja monitoimisalitali eivät ole

tilallisesti yhdistettävissä. Valmistuskeittiöltä on pitkä etäisyys osastoille. Talossa on liikaa pimeitä tiloja rinnettä vasten. Naisten turvasolu ja henkilökunnan taukotila katolla eivät ole onnistunut ratkaisu.

Teknistaloudellinen ratkaisu

Ehdotus on teknisiltä ominaisuuksiltaan, ylläpidettävyydeltään, huollettavuudeltaan ja hiilijalanjäkipisteykseltään kilpailun parhaimmista. Kustannuksiltaan se on keskiverto.

Kehityskelpoisuus

Kilpailuehdotuksen perusratkaisun toiminnalliset vahvuudet kestävät arkkitehtuurin ulkoisten ja sisäisten puutteiden kehittämisen taitavasti tehtynä.

8.4 Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet

Tuomaristo päätti yksimielisesti suositella ehdotuksia nimimerkki ”Kolmisointu” ja nimimerkki ”Huomassa” jatkokehittelytyön pohjaksi. Jatkosuunnitteluvaiheessa tulee varmistua, että ehdotuksen kehittämiseksi asetetut arkkitehtoniset, käyttäjien asettamat ja tekniset tavoitteet täyttyvät.

8.5 Arvostelupöytäkirjan varmennus

Puheenjohtaja Jari Auer, arkkitehti SAFA, asiakaspäällikkö, Senaatti

Paula Frank, arkkitehti SAFA, rakennustarkastaja, Vaasan kaupunki

Asko Hakala, osastonhoitaja, projektivastaava, VVS

Marko Jalkanen, RA, aluepäällikkö, Senaatti

Erkki Kivilinna, ylilääkäri, VVS

Pirjo Takala, johtava lääkäri, VVS

Simo Freese, arkkitehti SAFA

Sihtööri Antti Pirhonen, arkkitehti SAFA

8.6 Ehdotusten tekijät

Pöytäkirjan allekirjoituksen jälkeen avattiin kilpailuehdotusten tekijätiedot sisältävät dokumentit.

Ehdotusten tekijöiksi osoittautuivat:

Voittanut ehdotus nimimerkki ”Kolmisointu”

SUUNNITTELIJAT:ARKKITEHTISUUNNITTELU:

Tekijät ja tekjänoikeus: AW2-arkkitehdit Oy yhteistyössä Arkkitehtitoimisto K2S Oy:n kanssa

Matti Anttila, arkkitehti SAFA, AW2-arkkitehdito

Kimmo Lintula, arkkitehti SAFA, K2S-arkkitehdito

Kyösti Meinilä, arkkitehti SAFA, AW2-arkkitehdito

Niko Sirola, arkkitehti SAFA, K2S-arkkitehdito

Mikko Summanen, arkkitehti SAFA, K2S-arkkitehdit

Muu suunnittelutiimi:

Markus Nymark arkkitehti SAFA, AW2-arkkitehdit

Maija Riikonen, arkkitehti SAFA, AW2-arkkitehdit

Matti Wäre, arkkitehti SAFA, K2S-arkkitehdit

Avustajat:

Ulla Brunholm, sisustusarkkitehtiSIO,AW2-arkkitehdit

Jingyi Mao, arkkitehti, AW2-arkkitehdit

Sebastian Zulege, arkkitehti SAFA, K2S-arkkitehdit

RAKENNE- JA GEO-SUUNNITTELU:

RI Joni Lehtonen, A-Insinöörit

RI Tiina Ärväs-Tuominen, A-Insinöörit

LVI-SUUNNITTELU: Ins. YAMK, Jutta Niemelä, suunnittelupäällikkö, A-Insinöörit

SÄHKÖSUUNNITTELU: Ins. KPAMK, Petri Pentikäinen,projektipäällikkö, A-Insinöörit

PALOSUUNNITTELU:

Päivi Myllylä, TKL, Rakennustekniikka, FISE

Poikkeuksellisen vaativa -luokan paloturvallisuussuunnittelija, Palotekninen insinööritoimisto

Markku Kauriala Oy

YHTEYSTIEDOT: kyosti.meinila@aw2.fi, 050 3630678

Voittanut ehdotus nimimerkki ”Huomassa”

Työryhmä

Lukkaroinen Arkkitehdit Oy

- arkkitehti Petri Pettersson
- tekn. kandidaatti (ark) Ella Palokangas
- arkkitehti Simo Rasmussen
- arkkitehti Eveliina Koho
- arkkitehti Tiina Komulainen
- sisustusarkkitehti Riina Marjomaa
- arkkitehti Anna Lohilahti

Idea Structura Oy

- rakennesuunnittelun asiantuntija Jukka Huttunen

LVI-insinööritoimisto Meskanen Oy

- LVI-suunnittelun asiantuntija Matias Meskanen

Sweco Oy

- sähkösuunnittelun asiantuntija Teuvo Hautaniemi
- sähkösuunnittelun asiantuntija Mika Toivoniemi

Tekijänoikeudet: Lukkaroinen Arkkitehdit Oy

Yhteystiedot:

Lukkaroinen Arkkitehdit Oy
Kauppurienkatu 12B90100 Oulu
puh. 08888 3300
toimisto@lukkaroinen.fi

Yhteyshenkilö Petri Pettersson
petri.pettersson@lukkaroinen.fi
puh. 045 639 6096

Ehdotus nimimerkki *”Käpälikkö”*

Suunnitteluryhmän nimi ja yhteystiedot:

JKMM Arkkitehdit
Lapinrinne 3, 00100 Helsinki
Teemu Kurkela
teemu.kurkela@jkmm.fi
mob.+358407428910

Tekijänoikeus:

Ehdotuksen tekijänoikeuden omistavat JKMM arkkitehtienperustajaosakkaat: Asmo Jaaksi, Teemu Kurkela, Samuli Miettinen, Juha Mäki-Jyllilä.

Ehdotuksen pääsuunnittelijan sekä suunnittelijoiden nimet:

JKMM Arkkitehdit Teemu Kurkela, pääsuunnittelija, arkkitehti SAFA

Asmo Jaaksi, arkkitehti SAFA
Samuli Miettinen, arkkitehti SAFA
Juha Mäki-Jyllilä, arkkitehti SAFA
Jussi Vepsäläinen, arkkitehti
Juho Pietarila, arkkitehtiyo
Marko Pulli, arkkitehti
Svenja Lindner, arkkitehti SAFA
Nomaji maisema-arkkitehdit
Inka Norros, maisema-arkkitehti MARK

Ramboll Finland Oy

Markku Pesonen, vastaava rakennesuunnittelija
Aleksi Rouvinen, vastaava geotekninen suunnittelija
Jukka Haapaniemi, vastaava LVIAJ-suunnittelija
Jyrki Lahtinen, vastaava sähkö-, tele- ja valaistussuunnittelija

Ehdotus nimimerkki ”Puutarhat”

Tekijät:

Anttinen Oiva arkkitehdit:

Selina Anttinen

Vesa Oiva

Jaakko Viertiö

Tomi Itäniemi

Hannu Rytky

Jouni Karttunen

Jenna Hukkinen

Mikko Rossi

Maisemasuunnittelu: Sarianna Salminen

Ehdotuksen tekijänoikeuden haltijat: Anttinen Oiva arkkitehdit Oy / Selina Anttinen ja Vesa Oiva

Yhteystiedot: Vesa Oiva / vesa.oiva@aoa.fi / 0503602465

Ehdotus nimimerkki ”uudet tuulet”

Tekijä ja tekijänoikeudenhaltija:

Arkkitehdit Kontukoski Oy

Petri Kontukoski, arkkitehti SAFA

Suunnittelijat:

Arkkitehtisuunnittelu

Arkkitehdit Kontukoski Oy

Petri Kontukoski

Joonas Lempinen, Henna Ikäheimo, Talvi Kugge, Henri Puolanne, Maija Kontukoski

Toiminnallinen suunnittelu

Menna Kärnä, psykiatrinen sairaanhoitaja Rakennesuunnittelu Contria Oy Seppo Nissilä Geotekninen suunnittelu Geo Union Oy Markku Savolainen

LVIAJ-suunnittelu Granlund Pohjanmaa Oy Jörgen Holm

Sähkö-, tele- ja valaistussuunnittelu

Granlund Pohjanmaa Oy

Mats Bonns

Vähähiilisyden arviointi

Granlund Oy

Anni Viitala

Yhteystiedot:

petri.kontukoski@kontukoski.fi

p. 040 5170 290